

Brev från Konkurrensverkets generaldirektör

Kommunerna är skyldiga att inte begränsa konkurrensen vid utbyggnaden av laddinfrastruktur

Utbyggnaden av laddinfrastruktur för eldrivna personbilar pågår för fullt och utvecklingen går snabbt. Kommunala aktörer spelar en viktig roll i den pågående utbyggnaden, både som markägare och som leverantörer av laddtjänster. Med det som bakgrund, tillsammans med de många frågor som har kommit in till Konkurrensverket, ser jag att det finns ett behov av att ge vägledning till kommunerna vid utbyggnaden av laddinfrastruktur. Med vägledningen vill Konkurrensverket främja utvecklingen av väl fungerande marknader till nytta för konsumenterna.

Det är särskilt två frågor som Konkurrensverket vill uppmärksamma. De rör kommuners erbjudande om gratis el vid publika laddstolpar och upplåtelse av kommunal mark till privata aktörer som vill tillhandahålla laddinfrastruktur och laddtjänster.

Att erbjuda el gratis vid publika laddstolpar är inte tillåtet

Det har framkommit att flera kommuner tillhandahåller publika laddtjänster utan kostnad för de elbilsägare som laddar. Den kommunala kompetensen omfattar visserligen elförsörjning, men när verksamheten bedrivs i bolagsform ska detta enligt ellagen ske på affärsmässiga grunder. Att erbjuda gratis el är inte förenligt med detta krav.

Som bland annat Sveriges Kommuner och Regioner tidigare har konstaterat i rapporten "Ladda för framtiden – laddinfrastruktur för elfordon" riskerar ett erbjudande om gratis el även att komma i konflikt med den kommunalrättsliga likställighetsprincipen, som gäller för samtliga kommunala aktörer oavsett verksamhetsform. Om en kommun väljer att ge bort eller subventionera el kan det nämligen anses gynna vissa kommuninvånare framför andra, det vill säga de som har en laddbar bil framför de som kör på konventionella bränslen.

Att kommunala aktörer erbjuder laddtjänster gratis riskerar också att begränsa förutsättningarna för privata aktörer att utöva ett effektivt konkurrenstryck på marknaden. Detta gäller särskilt i den rådande situationen med höga elpriser. Det kan därför vara fråga om en underprissättning i strid mot konkurrenslagens bestämmelser om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet. I ett längre perspektiv riskerar förfarandet att hämma investeringsviljan hos privata aktörer vilket skulle minska utbyggnadstakten och skada konsumenterna.

I flera fall har kommuner som tillhandahållit publika laddtjänster gratis blivit uppmärksammade på reglerna och då upphört med förfarandet. Det gäller dock inte alla. Konkurrensverket uppmanar därför kommuner som fortfarande erbjuder gratis el vid publika laddstolpar att upphöra med detta.

Tänk på likabehandling vid markupplåtelse

En annan viktig fråga vid utbyggnaden av laddinfrastruktur är hur kommunerna bör agera när det gäller upplåtelse av kommunal mark till olika aktörer som vill tillhandahålla laddinfrastruktur och laddtjänster. I den omställning som pågår runt om i landet är det viktigt att privata aktörer som vill etablera sig på marknaderna ges möjlighet till detta.

Frågan har belysts i ett domstolsavgörande i fråga om upplåtelse av mark för fibernedläggning där en kommun som hade en egen fiberverksamhet förbjudits att kategoriskt neka privata aktörer tillgång till kommunal mark. Exakt på vilka villkor en kommun måste upplåta mark till privata aktörer går inte att stipulera i förväg. Däremot kan det konstateras att det gynnar utvecklingen av väl fungerande marknader med god konkurrens om kommunerna värnar om likabehandling vid markupplåtelse. En god konkurrens gynnar konsumenter, företag och samhället i stort.

Konkurrensverkets förhoppning är att på detta sätt göra tydligt vilka förutsättningar som råder i det pågående arbetet med att bygga ut den viktiga laddinfrastrukturen. Vi finns också till hands att svara på frågor, via telefon eller e-post. Välkommen att kontakta Johan Holmquist, funktionsansvarig för frågor om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet, på 08-700 15 35 eller johan.holmquist@kkv.se.

Med vänlig hälsning

Rikard Jernsten
Generaldirektör, Konkurrensverket

Ta del av mer information om frågor som rör laddinfrastruktur på Konkurrensverkets webbplats

<https://www.konkurrensverket.se/laddinfrastruktur/>